

Finsterwolde, Veenweg 1a
(Gemeente Oldambt, Gr.)

Een Inventariserend
Archeologisch Veldonderzoek

Steekproefrapport 2014-11/05Z

Finsterwolde, Veenweg 1a
(Gemeente Oldambt, Gr.)
Een Inventariserend Archeologisch Veldonderzoek

Een onderzoek in opdracht van InVraplus

Steekproefrapport 2014-11/05Z definitieve versie
ISSN 1871-269X

auteur: drs. J.M.G. Bongers (fysisch geograaf)
autorisatie: dr. J. Jelsma (senior archeoloog)

De Steekproef bv werkt volgens de Kwaliteitsnorm
Nederlandse Archeologie 3.3

Foto's en tekeningen zijn gemaakt door de
Steekproef bv, tenzij anders vermeld.

© De Steekproef bv, Zuidhorn, 27 november 2014

Niets uit deze uitgave mag worden
vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt zonder
bronvermelding.

De Steekproef bv aanvaardt geen
aansprakelijkheid voor eventuele schade
voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of
het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

De Steekproef bv
Archeologisch Onderzoeks- en Adviesbureau
Hogeweg 3, 9801 TG Zuidhorn

<i>telefoon</i>	050 - 5779784
<i>fax</i>	050 - 5779786
<i>internet</i>	www.desteekproef.nl
<i>e-mail</i>	info@desteekproef.nl
<i>kvk</i>	02067214

Inhoud

Samenvatting

1. Inleiding.....	1
1.1 Aanleiding en doel (KNA 3.2 LS01).....	1
1.2 Locatiebeschrijving (KNA 3.2 LS02).....	2
2. Bureauonderzoek.....	4
2.1 Bronnen.....	4
2.2 Fysische geografie (KNA 3.2 LS04).....	4
2.3 Archeologie (KNA 3.2 LS04).....	6
2.4 Historische geografie (KNA 3.2 LS03).....	7
2.5 Archeologisch verwachtingsmodel (KNA 3.2 LS05).....	8
3. Veldonderzoek.....	10
3.1 Aanpak veldonderzoek (KNA 3.2 VS01).....	10
3.2 Resultaten veldonderzoek (KNA 3.2 VS02, VS03).....	11
4. Conclusies en advies.....	13

Gebruikte bronnen

- Appendix: - Archeologische periodes
- Archeologische kaart
- Boorstaten
- Laagbeschrijvingen boringen volgens Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode

Samenvatting

In verband met de geplande bouw van een fabrieksloods, is een inventariserend archeologisch veldonderzoek uitgevoerd aan de Veenweg 1a te Finsterwolde, gemeente Oldambt, provincie Groningen. Voor de bouw van de loods zijn bodemingrepen nodig zoals de aanleg van een fundering. Dit graafwerk kan eventueel aanwezige archeologische resten aantasten. Het doel van het onderzoek is om vast te stellen wat de kans is op de aanwezigheid van archeologische waarden.

Het onderzoek bestaat uit een bureauonderzoek en een verkennend veldonderzoek. Bij het bureauonderzoek zijn bronnen geraadpleegd op het gebied van fysische geografie, archeologie en historische geografie. Bij het veldonderzoek zijn zes boringen geplaatst om de opbouw en gaafheid van de bodem te bepalen.

Uit het bureauonderzoek blijkt dat het plangebied omstreeks het eind van de steentijd veranderde in een uitgestrekt veenmoeras. Tijdens de late middeleeuwen wordt het veenmoeras ontgonnen. De dichtstbij geregistreerde archeologische vondst betreft een vuurstenen bijl uit het neolithicum op 650 meter afstand. Tijdens de 19^e en 20^e eeuw lijkt het terrein doorgaans als akker in gebruik te zijn geweest. Uit het veldonderzoek blijkt dat de bodem lokaal nog redelijk bewaard is gebleven. Echter de oorspronkelijk hoogste delen lijken door egalisatie sterk te zijn aangetast. Er zijn twee vuursteenafslagen opgeboord die lijken te dateren uit het mesolithicum. Geassocieerde archeologische grondsporen zijn echter naar verwachting verloren gegaan. Het advies luidt om geen nader archeologisch onderzoek te ondernemen.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doel (KNA 3.3 LS01)

In opdracht van Invraplus, vertegenwoordigd door mevrouw L. Olthof, is een inventariserend archeologisch veldonderzoek uitgevoerd bij Palletfabriek PKF/Post aan de Veenweg 1a te Finsterwolde, gemeente Oldambt, provincie Groningen (zie Figuur 1). De aanleiding voor het onderzoek is de geplande bouw van een loods met afmetingen van 70 bij 27 meter. Als plangebied is ook de werkruimte rond de loods meegenomen. Voor de bouw van de loods zijn bodemingrepen nodig zoals de aanleg van funderingen. Deze ingrepen vormen een bedreiging voor eventueel aanwezige archeologische waarden. Het doel van het onderzoek is om vast te stellen wat de kans is op de aanwezigheid van archeologische waarden in de bodem.

Figuur 1: Finsterwolde, Veenweg 1a: uitsnede van de topografische kaart 1:25.000. Het onderzoeksgebied is rood omlijnd. Bron: Topografische Dienst, Kadaster 2014.

Het onderzoek bestaat uit een bureauonderzoek en een inventariserend veldonderzoek. Bij het bureauonderzoek is een archeologisch verwachtingsmodel van het gebied gemaakt aan de hand van beschikbare fysisch-geografische, archeologische en historisch-geografische informatie. Tijdens het verkennend veldonderzoek is dit verwachtingsmodel getoetst. Daartoe is van de bodem bepaald wat de opbouw en gaafheid zijn.

1.2 Locatiebeschrijving (KNA 3.3 LS02)

Palletfabriek PKF/Post ligt in het zuidelijke deel van Finsterwolde. De fabriek ligt op de hoek van de Veenweg en de Ekamperweg. Het plangebied ligt oostelijk van het fabrieksterrein (zie Figuur 1). Tijdens het onderzoek was dit gebied in gebruik als weiland (zie Figuur 2). Volgens het Kabels en Leidingen InformatieCentrum (KLIC) lopen er geen leidingen door het terrein.

Figuur 2: Finsterwolde, Veenweg 1a: foto van het onderzoeksgebied genomen in noordwestelijke richting. Het plangebied ligt voor de bomenrij. Erachter is de palletfabriek zichtbaar.

Tabel 1: Finsterwolde, Veenweg 1a: administratieve gegevens

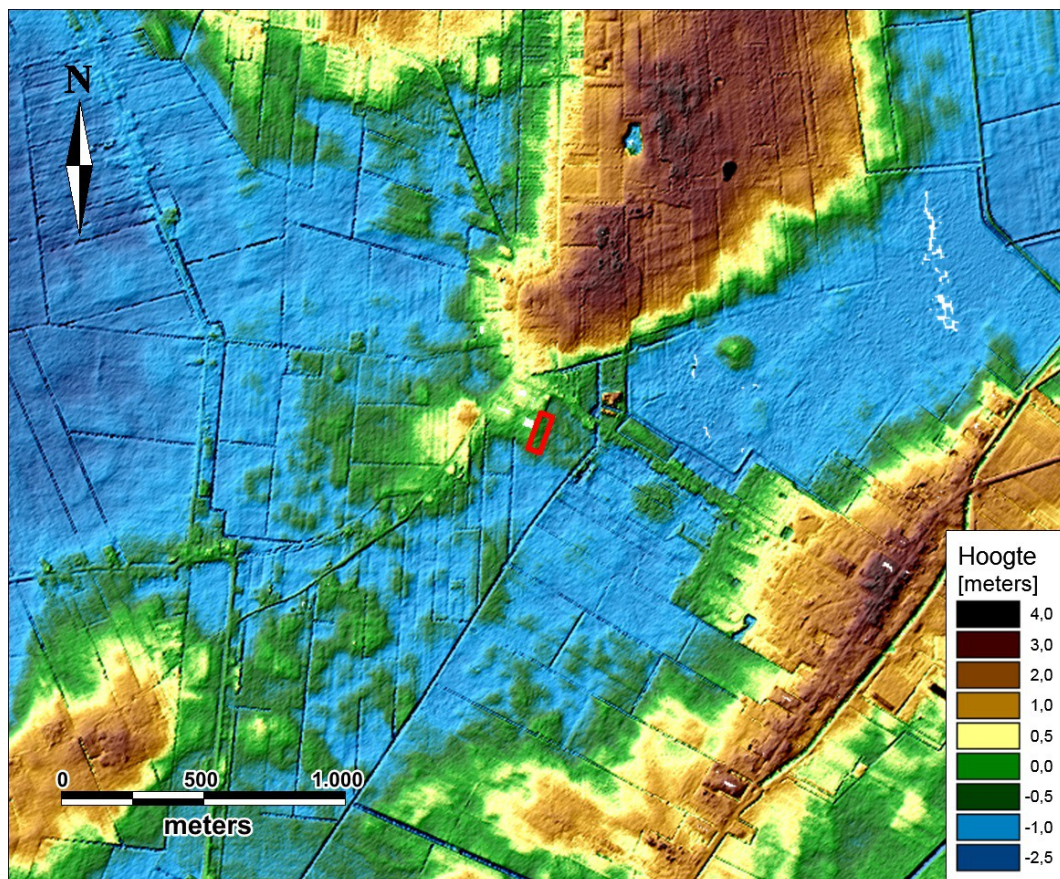
provincie:	Groningen
gemeente:	Oldambt
plaats:	Finsterwolde
toponiem:	Veenweg 1a
bevoegd gezag:	Gemeente Oldambt, geadviseerd door Libau
opdrachtgever:	Invrapius
oppervlakte:	0,6 hectare
hoogte:	0 meter NAP
grenscoördinaten:	noord: 268,139 / 578,449 west: 268,093 / 578,323 oost: 268,182 / 578,434 zuid: 268,136 / 578,307
kaartblad:	8C
onderzoeksmeldingsnr:	64076
uitvoeringsperiode:	21 november 2014
onderzoeksdiepte:	120 centimeter
fase onderzoek:	bureauonderzoek en veldonderzoek verkennde fase
status rapport:	definitief
beheer documentatie:	De Steekproef bv, E-depot RCE, Provincie Groningen, Noordelijk Archeologisch Depot te Nuis, Libau, Koninklijke Bibliotheek en DANS

2. Bureauonderzoek

2.1 Bronnen

De gebruikte bronnen voor dit onderzoek zijn opgenomen aan het einde van dit rapport. Voor de paragraaf over archeologie is ARCHIS geraadpleegd. Dit is het archeologisch registratie- en informatiesysteem van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Deze databank is toegankelijk voor organisaties die werkzaam zijn in de archeologie. Het bevat een GIS-systeem waarmee de archeologische kaart uit de appendix is gemaakt en waarin ook aardkundige kaarten geraadpleegd kunnen worden. Voor de paragraaf over de historische geografie is onder meer gebruik gemaakt van watwaswaar.nl. Hierop zijn historische kaarten in te zien.

2.2 Fysische geografie (KNA 3.3 LS04)

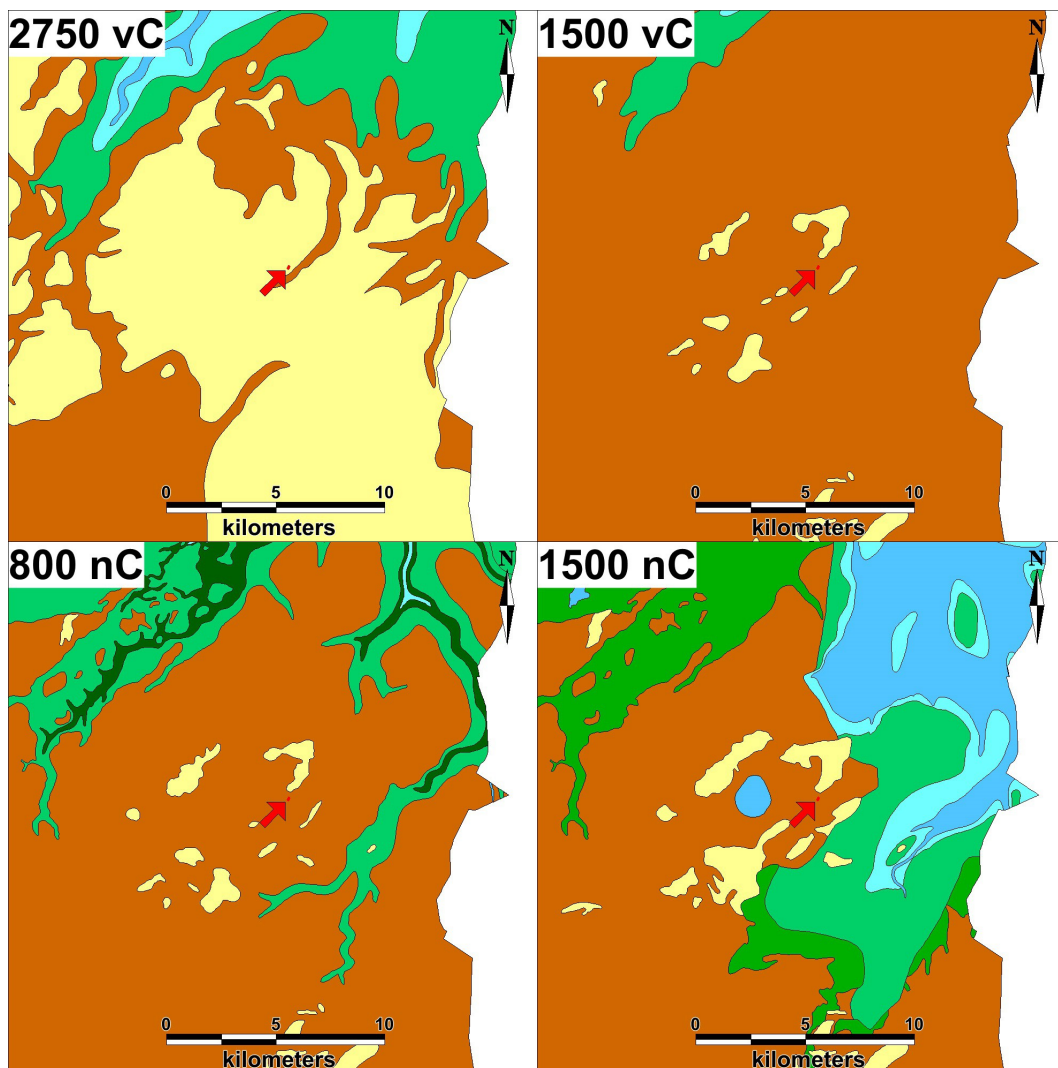

Figuur 3: Finsterwolde, Veenweg 1a: hoogtekaart gemaakt met behulp van het Actueel Hoogtebestand Nederland. Het onderzoeksgebied is rood omlijnd. De hoogtes zijn ten opzichte van NAP.

Plangebied Veenweg 1a ligt op de overgang van hoger naar lager gelegen gronden (zie Figuur 3). Tussen 2750 en 1500 vC raakt het plangebied overwoekerd door veenmoeras (zie Figuur 4). Op latere paleogeografische kaarten (Vos & De Vries 2013) blijft ter plaatse een moeras aanwezig. Tijdens de inbraken van de Dollard aan het einde van de middeleeuwen komt de zee wel dichtbij het gebied (zie Figuur 4).

Op de geomorfologische kaart maakt het plangebied deel uit van een 'dekzandvlakte, vervlakt door veen en/of inundatiemateriaal (kWz)'. Op de bodemkaart is het terrein gekarteerd als 'moerige eerdgrond met een zavel- of kleidek en moerige tussenlaag op zand (kWz)'. Het grondwater heeft een gemiddeld hoogste stand van minder dan 40 centimeter beneden maaiveld en een gemiddeld laagste stand van 80 tot 120 centimeter (grondwatertrap III*).

Figuur 4: Finsterwolde, Veenweg 1a: uitsnedes van vier paleogeografische kaarten van Nederland (Vos en De Vries, 2013). Lichtgeel = pleistoceen dekzand, bruin = veenmoeras, groen = zeekleigebied, blauw = water. Het plangebied ligt bij de pijl.

2.3 Archeologie (KNA 3.3 LS04)

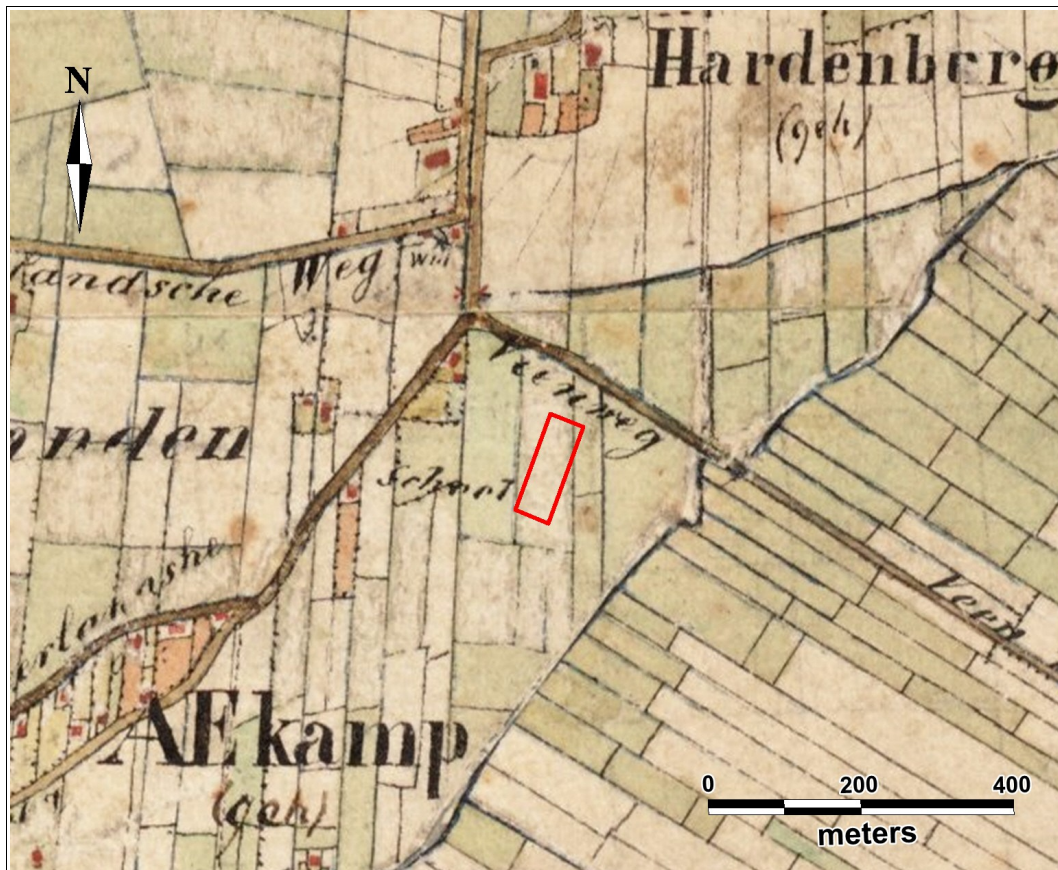
De dichtstbij geregistreerde archeologische waarde betreft een vondst van een neolithische vuurstenen bijl op 650 meter ten noorden van het plangebied (zie Appendix Archeologische Kaart). Op afstanden van meer dan een kilometer zijn bij eerder onderzoek noordwestelijk van het plangebied vuurstenen werktuigen uit de steentijd gevonden. Op meer dan een kilometer oostelijk van het plangebied zijn scherven aardewerk en stukken kloostermop en dakpan gevonden die wijzen op bewoning tijdens de late middeleeuwen.

Tabel 2: Archeologische waarden in de omgeving van Finsterwolde, Veenweg 1a. Voor de ligging zie Appendix Archeologische Kaart. Voor dateringen zie Appendix Archeologische Periodes.

CMA / CAA	RD-coördinaten	Datering	Omschrijving
monumenten			
6826	270,154 / 577,478	middeleeuwen laat	kerk
6827	270,460 / 578,329	middeleeuwen laat	nederzetting
6828	270,309 / 579,559	middeleeuwen	verdwenen dorp Oost Finsterwolde
waarnemingen			
147	269,800 / 577,500	middeleeuwen laat	scherven steengoed aardewerk, stukken kloostermop
18236	268,300 / 579,100	neolithicum midden B	vuurstenen bijl
134220	266,560 / 579,030	paleolithicum laat - bronstijd	bewerkt vuursteen: 1 brok, 1 kling, 4 afslagen
134221	266,710 / 579,430	paleolithicum - bronstijd	bewerkt vuursteen: 1 brok, 2 afslagen
134222	267,450 / 579,340	paleolithicum - bronstijd	bewerkt vuursteen: 5 brokken, 2 afslagkernen, 6 afslagen, 3 klingen, 1 afslagboor
134223	266,820 / 579,760	paleolithicum - bronstijd	bewerkt vuursteen: 4 brokken, 1 afslag
238040	270,400 / 577,550	middeleeuwen laat	scherven kogelpotaardewerk, stukken dakpan, kloostermop, 2 afvalkuilen, fundering van zwerfkeien
		nieuwe tijd A	scherven steengoed aardewerk
434707	270,350 / 579,573	middeleeuwen laat B	scherven kogelpotaardewerk, maalsteenfragmenten
434805	269,310 / 577,780	neolithicum midden B	vuurstenen bijl

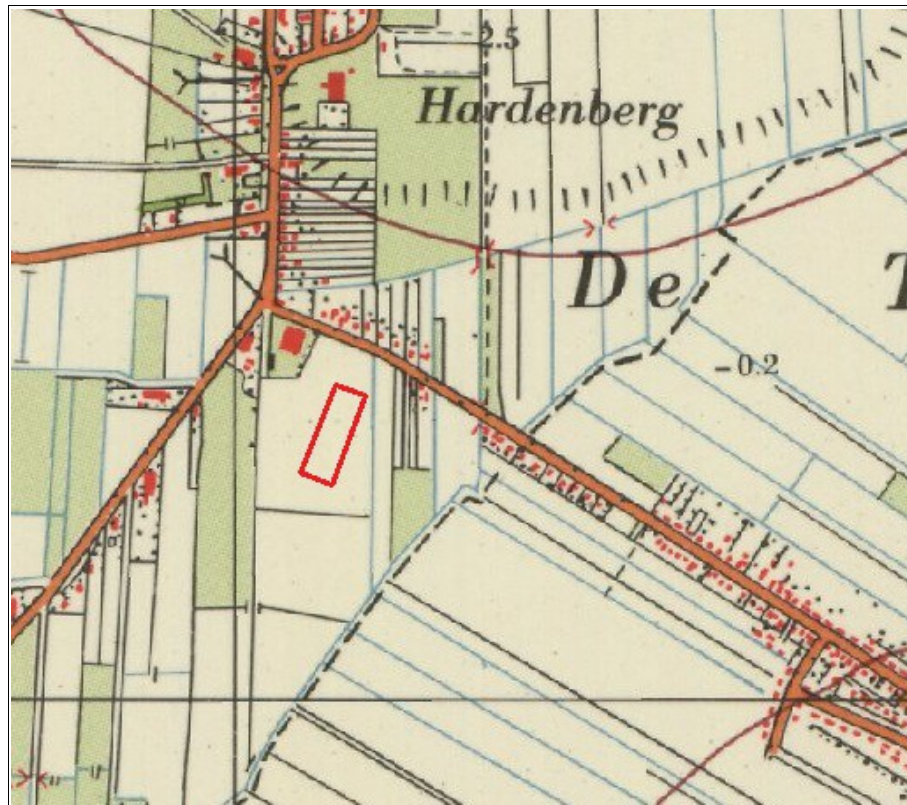
2.4 Historische geografie (KNA 3.3 LS03)

Op kaarten uit de 19^e eeuw en de eerste helft van de 20^e eeuw wordt de tegenwoordige palletfabriek / timmerfabriek nog niet weergegeven (zie Figuur 5). Op een kaart uit 1961 staat ter plaatse van de fabriek voor het eerst een gebouw (zie Figuur 6). Volgens de heer Tiggelaar van PKF/Post was het gebouw van een ander bedrijf. In 1964 is het overgenomen door de palletfabriek. Op latere kaarten komen steeds nieuwe gebouwen er bij. Ter plaatse van het plangebied zuidoostelijk van de fabriek ligt op kaarten uit de 19^e eeuw en 20^e eeuw akkerland.

Figuur 5: Finsterwolde, Veenweg 1a: uitsnede militair-topografische kaart uit 1853. Het plangebied is rood omlijnd. Het maakte destijds deel uit van een akker.

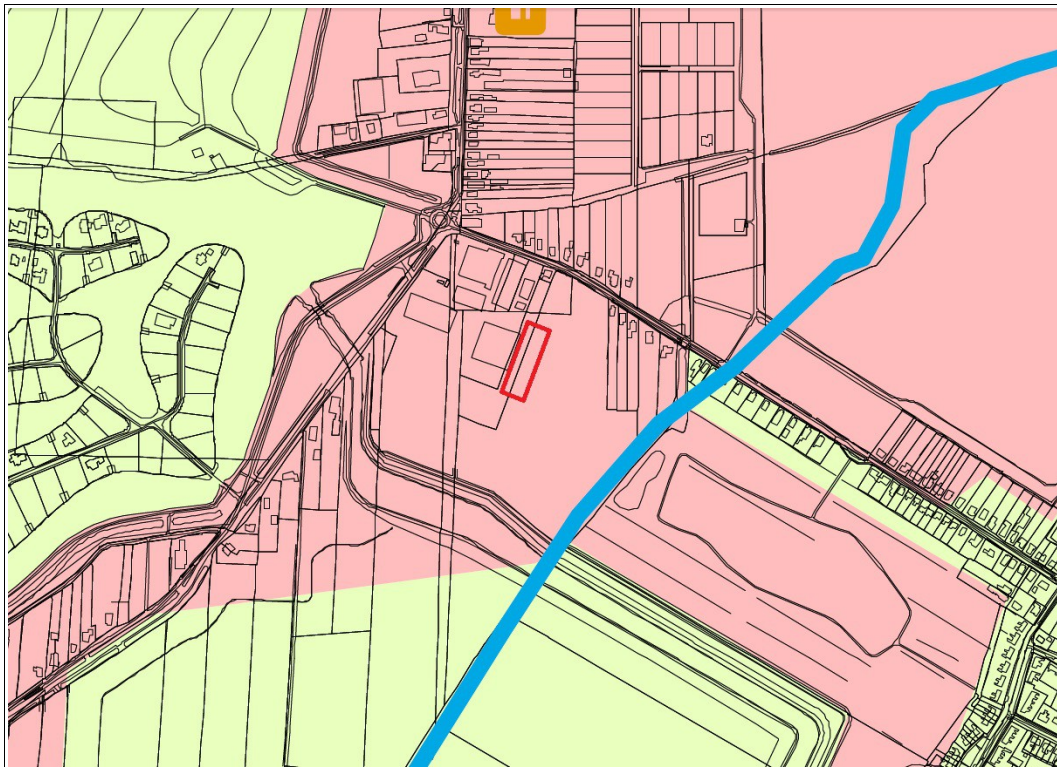
Figuur 6: Finsterwolde, Veenweg 1a: uitsnede van een topografische kaart uit 1961. Het plangebied is rood omlijnd.

2.5 Archeologisch verwachtingsmodel (KNA 3.3 LS05)

Op de beleidskaart archeologie van de gemeente Oldambt heeft het onderzoeksgebied een hoge archeologische verwachting (zie Figuur 7). Hiervoor geldt dat archeologisch onderzoek nodig is bij ingrepen groter dan 200 m².

Plangebied Veenweg 1a te Finsterwolde ligt op de overgang van hoger naar lager gelegen gronden. Omstreeks het einde van het neolithicum verdronk het gebied in een uitgestrekt veenmoeras. Binnen een kilometer afstand is één archeologische waarde geregistreerd: een vuurstenen bijl uit het neolithicum. Op grotere afstanden zijn westelijk van het plangebied vondsten gedaan van bewerkt vuursteen uit de steentijd. Oostelijk van het plangebied zijn vondsten gedaan van scherven aardewerk, kloostermoppen en dakpannen uit de late middeleeuwen. Tijdens de 19^e eeuw en 20^e eeuw was het plangebied in gebruik als akker.

Mogelijk is het plangebied ook bewoond geweest tijdens de steentijd of tijdens de late middeleeuwen. Tijdens de tussen gelegen periode lijkt het gebied te nat te zijn geweest voor de mens. Van bewoning uit de steentijd kan bewerkt vuursteen en houtskool gevonden worden. Eventuele grondsporen zullen bovenin het pleistocene zand liggen. Van bewoning uit de late middeleeuwen kunnen onder meer scherven aardewerk en puin gevonden worden. Deze zullen aan of nabij het maaiveld liggen, eventueel afgedekt door een laag klei uit de Dollard. Archeologische grondsporen kunnen zijn aangetast door het gebruik van het terrein als akker.

Figuur 7: Finsterwolde, Veenweg 1a: uitsnede van de Beleidskaart Archeologie Gemeente Oldambt. Het onderzoeksgebied is rood omlijnd. De roze kleur staat voor een hoge archeologische verwachting. De groene kleur staat voor een lage verwachting.

Tabel 3: Finsterwolde, Veenweg 1a: specificatie archeologische verwachting.

datering:	steentijd	late middeleeuwen
complex:	kamp	nederzetting
omvang:	vanaf enkele meters	vanaf enkele tientallen meters
diepteligging:	in de top van het zand	aan het maaiveld, eventueel onder een kleidek
locatie:	op zandkoppen	hele terrein
prospectiekenmerken:	bewerkt vuursteen, houtskool	scherven aardewerk, puin
mogelijke verstoringen:	ploegen	ploegen

3. Veldonderzoek

3.1 Aanpak veldonderzoek (KNA 3.3 VS01)

Het veldonderzoek is uitgevoerd op 21 november 2014. Er zijn zes boringen verricht (zie Figuur 8). De boringen zijn zo gelijk mogelijk verspreid over het terrein. De afstanden tussen de boringen bedragen circa 35 meter. De gemiddelde boordichtheid is tien boringen per hectare. De boringen zijn gedaan met een edelmanboor van tien centimeter doorsnede. Boringen 1, 3 en 5 zijn dubbel geboord in verband met bodemrestanten bij boringen 1 en 5 en in verband met de vondst van twee vuursteenafslagen in boring 3. De boringen reiken tot circa 1,2 meter diepte. De boormonsters zijn laagsgewijs afgesneden in de boorkop. Zodoende is de laagopbouw beschreven en is het zand onderzocht op de aanwezigheid van houtskool en eventuele andere indicatoren.

Figuur 8: Finsterwolde, Veenweg 1a: boorpuntenkaart. Het onderzoeksgebied is geel omlijnd. De genummerde punten zijn de locaties van de zes boringen.

De boringen zijn beschreven volgens de Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode. De resultaten van de boringen staan in de Appendix in de vorm van boorstaten en laagbeschrijvingen. Van de boringen zijn de RD-coördinaten bepaald met behulp van GPS. De hoogtes van de boringen zijn bepaald met behulp van het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN). Er is een veldkartering uitgevoerd door de molshopen te inspecteren op archeologische materialen. Echter over het algemeen was de vondstzichtbaarheid slecht door het gras (zie Figuur 2).

3.2 Resultaten veldonderzoek (KNA 3.3 VS02, VS03)

sedimentologie

Bij boringen 1, 5 en 6 is keileem aangeboord met daarop een laag dekzand. Het keileem is een grondmorene die door Scandinavisch landijs is afgezet tijdens de voorlaatste ijstijd. Het zand hierop betreft oud dekzand dat is aangevoerd door de wind tijdens de koudste fase van de laatste ijstijd. Het landijs heeft Nederland toen niet bereikt. In plaats daarvan waren er tijdens de koudste fases poolwoestijnen met grootschalige zandverstuivingen. Bij boring 5 is de keileemlaag slechts vijf centimeter dik. Eronder ligt een pakket goed gesorteerd, matig fijn zand met glimmers. Dit is zogenaamd Peelozand dat is afgezet tijdens de voorvoorlaatste ijstijd door smeltwater van landijs. Bij boring 2 is in plaats van keileem een zeer stevige kleilaag zonder grind maar wel met zandlagen of brokken aanwezig. Dit lijkt potklei te zijn dat eveneens dateert uit de voorvoorlaatste ijstijd.

Boringen 3 en 4 wijken sterk af van de andere vier boringen. Bij deze is onder een geroerd pakket grond van respectievelijk 0,9 en 1,3 meter zeer grof zand aangetroffen. Bij boring 3 is een tweede boring gedaan op één meter afstand waarbij het ongeroerde grove zand al op 0,5 meter diepte lag. Het grove zand is afgezet tijdens het pleistoceen door een beek of rivier. Deze zal gelopen hebben van boring 4 naar boring 3. Deze zone in het plangebied lijkt voor menselijk ingrijpen het laagste deel van het plangebied te zijn geweest.

bodem

De grote dikte van geroerde grond ter plaatse van boringen 3 en 4 lijkt het gevolg van egalisatie. Daarbij is grond van elders naar deze zone gebracht om de laagte op te vullen. Bij boringen 1 en 5 is onder de bouwvoor van 0,4 meter een vijf centimeter dikke inspoelingshorizont (BC) gevonden. De horizont lijkt van een zwak ontwikkelde podzolbodem te zijn geweest. Bij boringen 2 en 6 is de bodem verstoord tot in het gele zand (C-horizont). Dit is mogelijk gebeurd bij egalisatiewerk waarbij grond van de hoogste delen van het gebied is afgeschoven.

archeologie

Gezien de bodemvorming hebben delen van het plangebied droge omstandigheden gekend voorafgaand aan de vernatting en veenvorming. Deze delen kunnen geschikt geweest zijn als vestigingsplek voor mensen tijdens de steentijd. De bodem is lokaal nog redelijk bewaard gebleven gezien de bodemrestanten bij boringen 1 en 5. Op die delen kunnen diepere delen van sporen zoals van mesolithische haardkuilen nog aanwezig zijn. Echter de oorspronkelijk hoogste delen die het meest geschikt lijken te zijn geweest voor menselijke bewoning kennen een sterker aangetaste bodem. Daar worden geen archeologische grondsporen meer verwacht.

Bij boring 3 zijn in het zeefresidu twee vuursteenafslagen gevonden (zie Figuur 9). Ze hebben beide een slagbult en negatieven. Op basis daarvan lijken de afslagen te zijn gevormd bij de bewerking van vuursteen. Mogelijk dateren de vondsten uit het mesolithicum. Opvallend is dat één boring twee artefacten heeft opgeleverd. Dit vormt een aanwijzing dat men ter plaatse het vuursteen bewerkt heeft. Toch is het aannemelijk dat de artefacten afkomstig zijn uit grond die van elders is aangevoerd (zie hierboven).

Figuur 9: Finsterwolde, Veenweg 1a: vondsten op schaal 2:1. Beide vondsten betreffen vuursteenafslagen afkomstig uit het zeefresidu van boring 3 (268,163 / 578,399). De afslagen vertonen zowel een slagbult als negatieven. Ze zijn hoogstwaarschijnlijk ontstaan bij vuursteenbewerking. De afslagen dateren waarschijnlijk uit de steentijd, mogelijk uit het mesolithicum. Ze zullen worden gedeponerd bij het Noordelijk Archeologisch Depot te Nuis.

4. Conclusies en advies

belangrijkste resultaten

Plangebied Veenweg 1a ligt in een gebied dat omstreeks het eind van het neolithicum in een veenmoeras verdronk. Binnen een kilometer omtrek is één archeologische vondst geregistreerd, te weten een neolithische vuurstenen bijl. Op kaarten uit de 19e en 20e eeuw maakt het plangebied deel uit van een akker.

De bodem in het plangebied is lokaal redelijk bewaard gebleven. De oorspronkelijk hoogste delen lijken echter sterker te zijn aangetast door egalisatie. Er zijn twee vuursteenafslagen opgeboord die mogelijk dateren uit het mesolithicum.

archeologisch verwachtingsmodel

Het archeologisch verwachtingsmodel zoals geformuleerd in Paragraaf 2.5 kan worden aangepast. De vondst van twee vuurstenen afslagen is hoogstwaarschijnlijk een aanwijzing voor menselijke bewoning tijdens de steentijd. Echter naar verwachting zijn geassocieerde archeologische grondsporen niet bewaard gebleven. Daardoor kan de archeologische verwachting naar beneden toe worden bijgesteld.

advies

Aangezien er naar verwachting geen archeologische grondsporen in de bodem bewaard gebleven zijn, adviseren wij om geen nader archeologisch onderzoek te ondernemen. Als bij graafwerk onverhoopt toch archeologische grondsporen worden aangetroffen en/of vondsten worden gedaan, dan dient hiervan direct melding te worden gemaakt conform de Monumentenwet 1988, artikel 53. Wij adviseren dit te doen bij de gemeente Oldambt en bij het Libau dat de gemeente op archeologisch gebied adviseert: 050-3126545.

Gebruikte bronnen

AHN-Viewer. www.AHN.nl. Actueel Hoogtebestand Nederland. Rijkswaterstaat, Adviesdienst Geoinformatie en ICT.

Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode. Archeologie Leidraad 3. J.H.A. Bosch, 7 maart 2005.

Atlas van Nederland in het Holoceen. Landschap en Bewoning vanaf de Laatste IJstijd tot nu. P.C. Vos, J. Bazelmans, H.J.T. Weerts en M.J. van der Meulen. Amsterdam 2011.

Bodemkaart van Nederland 1:50.000. Blad 8 Nieuweschans. Stichting voor Bodemkartering. Wageningen, 1985.

Centraal Archeologisch Archief (CAA) en Centraal Monumenten Archief (CMA) van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) [ARCHIS].

www.hisgis.nl *Historisch Geografisch Informatiesysteem*. Fryske Akademy

Huguenin, de Atlas van. Militair-topografische kaarten van Noord-Nederland, 1819-1829. H.J. Versfelt en M. Schroor. Heveskes Uitgevers. Groningen/Veendam, 2005.

Kadata via www.kadaster.nl. Topografische Kaart 1:25.000 van Topografische Dienst Kadaster, Emmen 2013.

Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie 3.3. www.SIKB.nl. Centraal College van Deskundigen Archeologie, mei 2010.

Nota Archeologie Gemeente Oldambt. J. Molema, M. de Jong, M. Rooke & A. Mennens-Van Zeist, Libau. Groningen, oktober 2010.

Paleogeografische Kaarten van Nederland, tweede generatie (versie 2.0). P. Vos & S. de Vries. Deltares, Utrecht 2013. Op 11 april 2014 gedownload van www.archeologieinnederland.nl.

Www.WatWasWaar.nl

Appendix

Finsterwolde, Veenweg 1a

- Archeologische periodes
- Archeologische kaart
- Boorstaten
- Laagbeschrijvingen boringen volgens
Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode

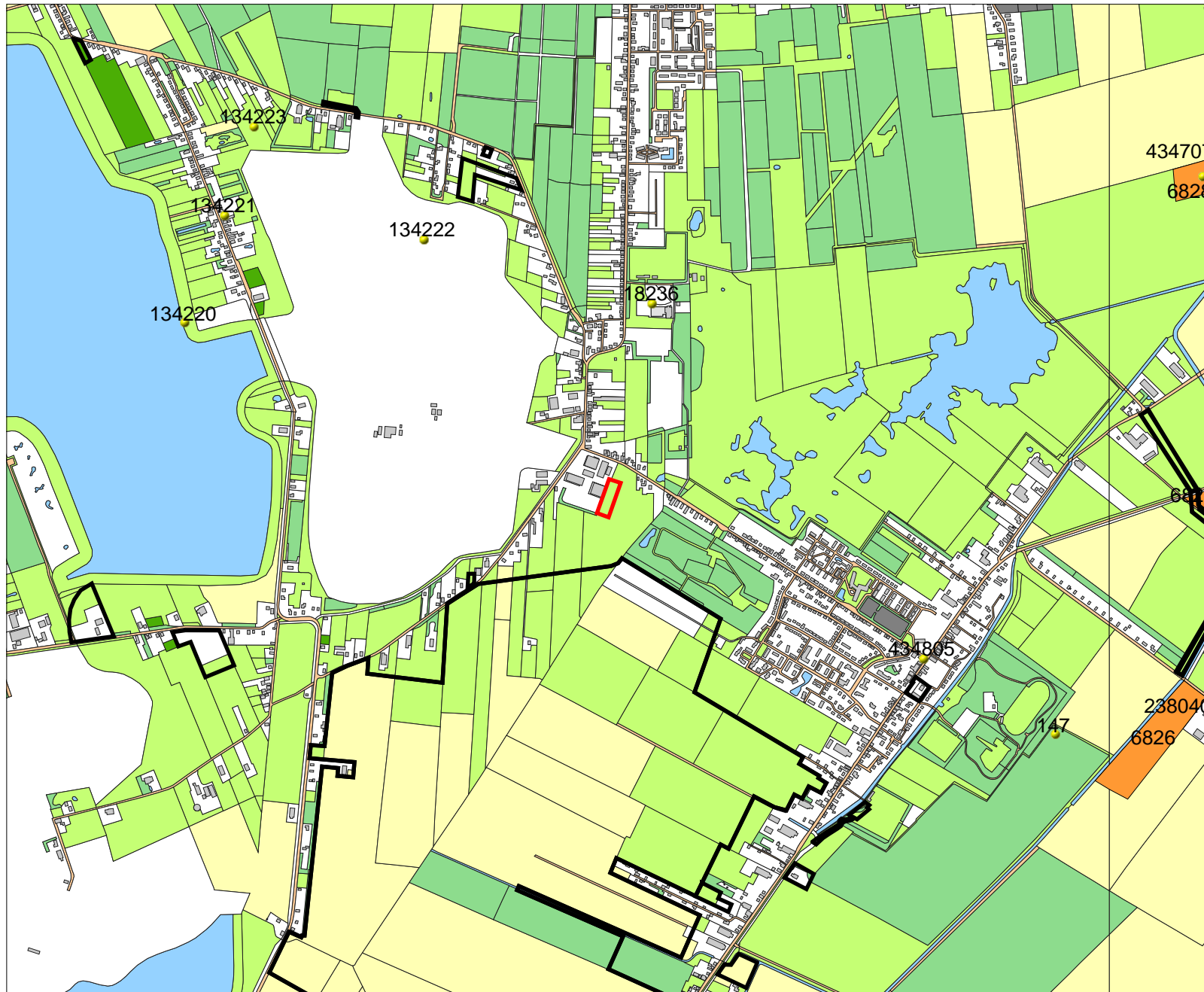
Archeologische periodes

paleolithicum:		ijzertijd:	
paleolithicum vroeg:	tot 300.000 BP	ijzertijd vroeg:	800 - 500 vC
paleolithicum midden:	300.000 - 35.000 BP	ijzertijd midden:	500 - 250 vC
paleolithicum laat:	35.000 BP - 8.800 vC	ijzertijd laat:	250 - 12 vC
paleolithicum laat A:	35.000 - 18.000 BP	romeinse tijd:	
paleolithicum laat B:	18.000 BP - 8.800 vC	romeinse tijd vroeg:	12 vC - 70 nC
mesolithicum:		romeinse tijd vroeg A:	12 vC - 25 nC
mesolithicum vroeg:	8.800 - 7.100 vC	romeinse tijd vroeg B:	25 - 70 nC
mesolithicum midden:	7.100 - 6.450 vC	romeinse tijd midden:	70 - 270 nC
mesolithicum laat:	6.450 - 4.900 vC	romeinse tijd midden A:	70 - 150 nC
neolithicum:		romeinse tijd midden B:	150 - 270 nC
neolithicum vroeg:	5.300 - 4.200 vC	romeinse tijd laat:	270 - 450 nC
neolithicum vroeg A:	5.300 - 4.900 vC	romeinse tijd laat A:	270 - 350 nC
neolithicum vroeg B:	4.900 - 4.200 vC	romeinse tijd laat B:	350 - 450 nC
neolithicum midden:	4.200 - 2.850 vC	middeleeuwen:	
neolithicum midden A:	4.200 - 3.400 vC	middeleeuwen vroeg:	450 - 1.050 nC
neolithicum midden B:	3.400 - 2.850 vC	middeleeuwen vroeg A:	450 - 525 nC
neolithicum laat:	2.850 - 2.000 vC	middeleeuwen vroeg B:	525 - 725 nC
neolithicum laat A:	2.850 - 2.450 vC	middeleeuwen vroeg C:	725 - 900 nC
neolithicum laat B:	2.450 - 2.000 vC	middeleeuwen vroeg D:	900 - 1.050 nC
brons tijd:		middeleeuwen laat:	1.050 - 1.500 nC
brons tijd vroeg:	2.000 - 1.800 vC	middeleeuwen laat A:	1.050 - 1.250 nC
brons tijd midden:	1.800 - 1.100 vC	middeleeuwen laat B:	1.250 - 1.500 nC
brons tijd midden A:	1.800 - 1.500 vC	nieuwe tijd:	
brons tijd midden B:	1.500 - 1.100 vC	nieuwe tijd A:	1.500 - 1.650 nC
brons tijd laat:	1.100 - 800 vC	nieuwe tijd B:	1.650 - 1.850 nC
		nieuwe tijd C:	1.850 - heden

Appendix Finsterwolde, Veenweg 1a: Archeologische Kaart

Bekende archeologische waarden volgens ARCHIS

270401 / 580214

Legenda

ONDERZOEKSMELDINGEN

VONDSMELDINGEN

WAARNEMINGEN

HUIZEN

MONUMENTEN

archeologische waarde

hoge archeologische waarde

zeer hoge archeologische waarde

zeer hoge arch waarde, beschermd

TOP10 ((c)TDN)

bebouwd gebied

doorgaande wegen

bos

bouwland

weiland

boomgaard/kwekerij

heide

zand

begraafplaats

water

overig bodemgebruik

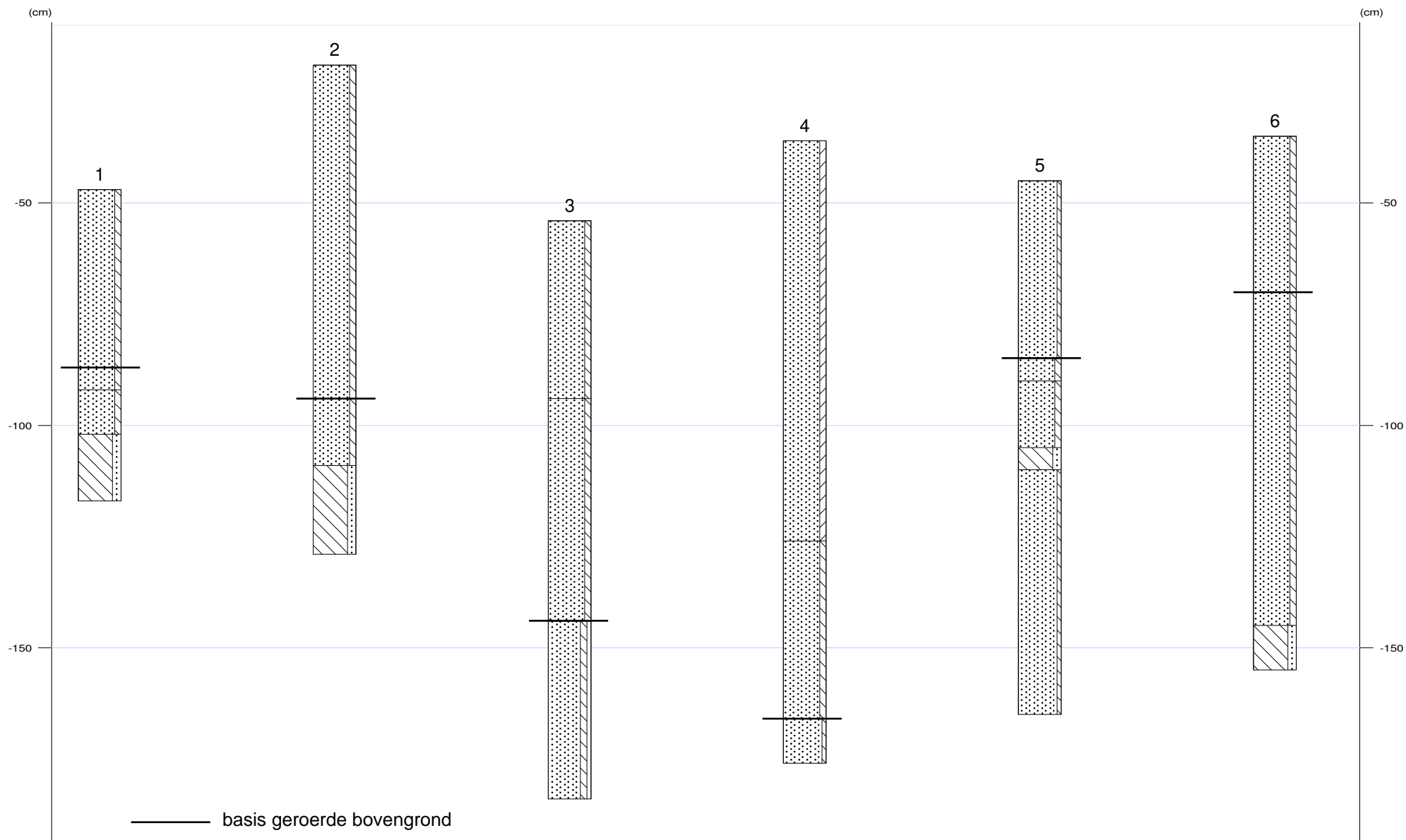
Archis2

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

265899 / 576536

Appendix Finsterwolde, Veenweg 1a: Boorstaten

Appendix Finsterwolde, Veenweg 1a: Laagbeschrijvingen

1

X-coördinaat (m) : 268165
Y-coördinaat (m) : 578430
Maaiveld (cm) : -47

Diepte (cm)	Omschrijving	
	Grondsoort	
0 - 40	zand	matig siltig, 10yr2/2, bouwvoor
40 - 45	zand	matig siltig, 10yr4/3, BC-horizont
45 - 55	zand	matig siltig, 10yr5/3, C-horizont, Opm.: Gelaagd, oud dekzand
55 - 70	leem	sterk zandig, 2,5y6/2, keileem

2

X-coördinaat (m) : 268136
Y-coördinaat (m) : 578412
Maaiveld (cm) : -19

Diepte (cm)	Omschrijving	
	Grondsoort	
0 - 75	zand	matig siltig, 10yr2/2, bouwvoor
75 - 90	zand	matig siltig, 2,5y6/2, C-horizont
90 - 110	leem	sterk zandig, 2,5y6/2, potklei, Opm.: Zandlagen

3

X-coördinaat (m) : 268163
Y-coördinaat (m) : 578399
Maaiveld (cm) : -54

Diepte (cm)	Omschrijving	
	Grondsoort	
0 - 40	zand	matig siltig, 10yr2/2, bouwvoor
40 - 90	zand	matig siltig, mix, vergraven
90 - 130	zand	matig siltig, zwak grindig, 2,5y5/3, Zand: zeer grof, C-horizont, Opm.: Op meter afstand grof zand op 50 cm

4

X-coördinaat (m) : 268135
Y-coördinaat (m) : 578377
Maaiveld (cm) : -36

Diepte (cm)	Omschrijving	
	Grondsoort	
0 - 90	zand	kleilig, 10yr2/2, bouwvoor
90 - 130	zand	matig siltig, mix, vergraven
130 - 140	zand	zwak siltig, 2,5y5/3, Zand: zeer grof, C-horizont

5

X-coördinaat (m) : 268135
Y-coördinaat (m) : 578342
Maaiveld (cm) : -45

Diepte (cm)	Omschrijving	
	Grondsoort	
0 - 40	zand	zwak siltig, 10yr2/2, bouwvoor
40 - 45	zand	matig siltig, 10yr3/4, BC-horizont
45 - 60	zand	matig siltig, 10yr5/3, C-horizont
60 - 65	leem	sterk zandig, 2,5y6/2, keileem
65 - 120	zand	zwak siltig, 2,5y6/3, Opm.: Peelozand, glimmers

X-coördinaat (m) : 268110
Y-coördinaat (m) : 578323
Maaiveld (cm) : -35

Diepte (cm)	Omschrijving
	Grondsoort
0 - 35	zand matig siltig, 10yr2/2, bouwvoor
35 - 110	zand matig siltig, 10yr5/3, C-horizont, Opm.: Oud dekszand, gelaagd, onderin grind
110 - 120	leem sterk zandig, 2,5y6/2, keileem